VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2020/133

z 30. januára 2020,

ktorým sa stanovuje výnimka z vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2016/1150, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o vnútroštátne podporné programy v sektore vinohradníctva a vinárstva

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 54 písm. a),

keďže:

(1) Svetová obchodná organizácia (WTO) vydala 2. októbra 2019 rozhodcovský rozsudok vo veci Európskych spoločenstiev a niektorých členských štátov – Opatrenia ovplyvňujúce obchod s veľkými civilnými lietadlami, WT/DS316/ARB. Ten oprávňuje Spojené štáty americké (USA) požiadať o povolenie zaviesť protiopatrenia na úrovni nepresahujúcej 7,5 mld. USD ročne ako reakciu na dotácie Únie pre spoločnosť Airbus. USA uložili 18. októbra 2019 valorické dovozné clo vo výške 25 % okrem iného aj na fľašované tiché vína, ktoré do USA vyvážajú Nemecko, Francúzsko, Španielsko a Spojené kráľovstvo. Tento ojedinelý, nespravodlivý a neočakávaný krok výrazne a veľmi nepriaznivo ovplyvňuje obchodovanie so všetkými vínami Únie na svete. USA navyše pohrozili, že uplatnia 100 % valorické dovozné clá na francúzske tiché vína v reakcii na francúzsku daň z digitálnych služieb (daň GAFA).

(2) Dovozné clá, ktoré uložili USA, majú priamy a výrazný vplyv na obchod s vínom z Únie na trhu USA, ktorý je z hľadiska hodnoty a objemu vývozu najväčším vývozným trhom Únie pre poľnohospodárske výrobky a zvlášť víno. V roku 2018 dosiahol vývoz vína z Únie do USA 6,5 milióna hektolitrov, čo predstavuje 4 miliardy EUR. Vývoz vína z Únie do USA zvyčajne tvorí 30 % až 40 % hodnoty vyvezeného vína z Únie na svete.

(3) Zvýšené dovozné clá, ktoré uložili USA, negatívne ovplyvňujú všetky vína v Únii, nielen tiché vína pochádzajúce zo štyroch členských štátov, na ktoré sa zvýšené dovozné clá vzťahujú. Výsledkom je poškodenie dobrého mena a narušenie predaja všetkých vín z Únie, ktoré sú na trhu v USA. Dobré meno vína sa buduje nielen na základe jeho kvality, ale aj ceny a vnímaného pomeru ceny a kvality. Platí to najmä pre vína s nižšou až stredne vysokou trhovou cenou, ktoré sú v absolútnom vyjadrení ovplyvnené 25 % dovozným clom viac ako drahšie vína nakupované znalcami, ktorých zvýšenie ceny od kúpy neodradí. Vína z Únie súťažia na trhu v USA s vínami z iných krajín, ako sú Južná Amerika, Austrália alebo Južná Afrika. Vzhľadom na takú silnú a početnú konkurenciu zohráva vnímanie celkových úrovní cien veľmi dôležitú úlohu. Ak spotrebiteľ vie, že cena vína z niektorých krajín Únie podlieha zvýšenému dovoznému clu, negatívne to ovplyvní vnímanie celkovej cenovej úrovne vín Únie a spotrebiteľ sa rozhodne pre výrobky z iných krajín. Vzhľadom na zistené trhové podmienky a pokles celkovej návratnosti investícií výrobcov preto treba prijať okamžité opatrenia na riešenie účinkov dovozných ciel, ktoré by sa týkali všetkých vín zo všetkých členských štátov, a nielen tých, ktorých sa dovozné clá priamo týkajú.

(4) Z hľadiska stability trhu nie je režim dovozného cla zavedený USA výlučne vnútroštátnym opatrením, ktorého účinky sa obmedzujú iba na obchod s USA. Svetový trh s vínom je globálnym trhom, na ktorom má jediné opatrenie prijaté významným hospodárskym subjektom, ako napr. USA, ďalekosiahle následky pre celý medzinárodný obchod s vínom. Akákoľvek nepriaznivá zmena podmienok na jednom z hlavných cieľových trhov vín z Únie, akým je trh v USA, sa nevyhnutne dotkne aj iných trhov, pretože výrobky, ktoré sa nemôžu predávať v

([1]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

USA pre svoju vysokú cenu, treba presunúť inam. V dôsledku toho budú spotrebitelia na iných trhoch, ktorí sú si vedomí trhových podmienok, vyvíjať ďalší tlak na ceny, čo povedie k oveľa silnejšej konkurencii ako zvyčajne. Preto možno očakávať, že súčasné dovozné clá zavedené USA vyvolajú stagnáciu vývozu vína z Únie vo svete. Zo správ vinárskeho sektora je zrejmé, že na trhu v USA už boli zrušené veľké objednávky francúzskych vín.

(5) Trh Únie s vínom čelil v roku 2019 zhoršujúcim sa podmienkam, pričom zásoby vína sú najväčšie od roku 2009. Tento vývoj je spôsobený predovšetkým kombináciou rekordnej úrody v roku 2018 a znížením spotreby vína v Únii. Ak sa vína, na ktoré sa vzťahujú dovozné clá uložené USA, nepredajú na vývozných trhoch mimo Únie, potvrdí sa tým len naliehavosť a závažnosť situácie na trhu Únie. Jej naliehavosť navyše vystupňovalo aj načasovanie uloženia dovozných ciel. Sadzby sa uplatňujú od 18. októbra 2019, t. j. práve uprostred obdobia zberu a produkcie vína v roku 2019 a tesne pred koncoročnými sviatkami. Pre vinársky sektor v Únii sú to dve najdôležitejšie obdobia roka z hľadiska predaja. Na základe týchto skutočností je preto potrebné prijať okamžité opatrenia na riešenie tejto situácie.

(6) Z podporných opatrení v sektore vinohradníctva a vinárstva stanovených v článku 43 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 je priamo na propagáciu vín z Únie v tretích krajinách s cieľom zvýšiť ich konkurencieschopnosť zamerané len propagačné opatrenie v zmysle článku 45 ods. 1 písm. b) uvedeného nariadenia. V priebehu rokov sa propagačné opatrenie osvedčilo ako mimoriadne účinné pri vstupe na trh a upevňovaní trhovej pozície v tretích krajinách. Ukázalo sa, že najúčinnejším nástrojom na podporu vín Únie na trhoch v tretích krajinách je posilňovanie ich dobrého mena a zvyšovanie informovanosti o ich kvalite. Medzinárodný trh s vínom je globálnym trhom a akákoľvek operácia zameraná na propagáciu vín z Únie na trhoch tretích krajín prináša úžitok všetkým vínam z Únie. Otvára príležitosti pre tých, ktorí následne vstúpia na daný trh s inými vínami z Únie. Každá jedna propagačná činnosť „znásobuje“ vplyv na predaj, keďže pokrýva celú škálu vín alebo celé vinárske oblasti, a nie iba jednu značku alebo jeden typ vína. Je preto nevyhnutné pokračovať s propagačnými činnosťami, iniciovať nové a zvýšiť ich počet na všetkých trhoch tak aby sa našli odbytiská pre vína, ktoré sa nebudú predávať na trhu USA, zachovalo dobré meno vín z Únie na iných trhoch a zároveň podarilo znížiť tlak na ceny.

(7) Preto je vhodné poskytnúť väčšiu flexibilitu pri vykonávaní opatrenia na propagáciu podľa článku 45 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, a to na základe výnimky z uplatňovania určitých ustanovení vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2016/1150 ([2]) s cieľom pomôcť hospodárskym subjektom reagovať na súčasné výnimočné okolnosti na vývozných svetových trhoch, ktoré vznikli zavedením režimu dovozného cla zo strany USA, a tým vyriešiť túto neočakávanú a nepríjemnú situáciu.

(8) V článku 2 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2016/1150 sa stanovuje, že zmeny v uplatniteľných podporných programoch uvedené v článku 41 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa predkladajú maximálne dvakrát za rozpočtový rok. S cieľom umožniť členským štátom rýchlo prispôsobiť svoje národné podporné programy a zabezpečiť právnu istotu pri vykonávaní týchto úprav je vhodné povoliť, aby sa takéto zmeny mohli predkladať viac ako dvakrát za rozpočtový rok. Členské štáty by mali mať možnosť rýchlo reagovať na tieto výnimočné okolnosti a predložiť zmeny v podpornom opatrení čo možno najskôr. Takáto flexibilita by členským štátom umožnila optimalizovať už zavedené opatrenia, zvýšiť počet výziev na predkladanie ponúk a robiť zmeny zodpovedajúce situácii na trhu častejšie. Okrem toho by to umožnilo členským štátom, ktoré do svojho národného podporného programu dané propagačné opatrenie nezahrnuli, aby tak urobili okamžite po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia a nečakali na ďalší termín na predloženie zmien. Vďaka väčšej pružnosti by hospodárske subjekty vrátane nováčikov dostali v prípade propagačných opatrení viac príležitostí na predloženie žiadostí o podporu na propagáciu. Cieľom je pomôcť vinárskemu sektoru a zabezpečiť flexibilitu potrebnú na nájdenie nových odbytísk na medzinárodných trhoch mimo USA.

(9) Preto treba stanoviť výnimku z uplatňovania článku 2 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2016/1150.

(10) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov,

([2]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1150 z 15. apríla 2016, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 pokiaľ ide o vnútroštátne podporné programy v sektore vinohradníctva a vinárstva (Ú. v. EÚ L 190, 15.7.2016, s. 23).

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Kategórie dotknutých výrobkov

Toto nariadenie sa vzťahuje na propagáciu vín v zmysle bodov 1 až 9 a bodov 15 a 16 časti II prílohy VII k nariadeniu (EÚ) č. 1308/2013.

Článok 2

Zmeny v podporných programoch

Odchylne od článku 2 ods. 1 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2016/1150 môžu členské štáty podľa potreby vykonať v danom rozpočtovom roku zmeny vo svojich vnútroštátnych podporných programoch v sektore vinohradníctva a vinárstva týkajúce sa propagačného opatrenia uvedeného v článku 45 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 30. januára 2020

Za Komisiu
Predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN